

Analyse van de verkeersonveiligheid in uw gemeente

An aerial photograph of a town and a river. The town is on the left, with a river flowing through it. On the right, there are large agricultural fields. A blue traffic sign with the letters 'SWOV' is overlaid on the bottom right of the image. Below the sign is a white rectangular box containing the text 'ANALYSE VERKEERSONVEILIGHEID'.

SWOV

ANALYSE
VERKEERSONVEILIGHEID

Analyse van de verkeersonveiligheid in uw gemeente

Het is bekend hoeveel verkeersongevallen er jaarlijks per gemeente plaatsvinden; ook weet men het aantal verkeersgewonden, bijvoorbeeld uitgesplitst naar type verkeersdeelnemer of leeftijd van de slachtoffers. Deze gegevens komen beschikbaar via registratie door de politie en verwerking door de Dienst Verkeersongevallenregistratie (VOR). De ervaring leert dat een analyse en interpretatie van ongevalgegevens en het trekken van conclusies nog wel eens tot problemen leidt. Reden voor veel gemeenten om ongevalgegevens nauwelijks te gebruiken en te beschouwen als niet veel meer dan achtergrondgegevens. Ze worden dan onvoldoende benut als basis voor de aanpak van de verkeersonveiligheid, terwijl daartoe wel degelijk mogelijkheden bestaan.

Gebruik makend van de ruime ervaring op dit gebied, heeft de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV een computerprogramma ontwikkeld voor de analyse van de verkeersonveiligheid.

Wat is de SWOV-verkeersonveiligheidsanalyse voor gemeenten?

Bij het eerste deel van de analyse vergelijkt de SWOV de onveiligheid in uw gemeente met die in vergelijkbare gemeenten en laat zien hoe veilig of onveilig uw gemeente is. Overigens is het ook mogelijk dat u zelf aangeeft welke gemeenten u in de vergelijking wilt betrekken. Het is bijvoorbeeld mogelijk een vergelijking te maken met omliggende gemeenten of met gemeenten uit het WGR-gebied (Wet Gemeenschappelijke Regelingen), waartoe uw gemeente behoort. Ook samenwerkingsverbanden kunnen vergeleken worden.

Referentiegemeenten

De vergelijkbare gemeenten, referentiegemeenten genoemd, worden geselecteerd op basis van een aantal kenmerken. Deze kenmerken zijn zodanig gekozen dat verwacht mag worden dat de verkeersveiligheidsproblemen in deze gemeenten vergelijkbaar zijn, zowel wat de soort problemen betreft als de grootte ervan. Vooral het aantal inwoners van de gemeente is een belangrijk kenmerk, maar ook de grootte van de gemeente en de urbanisatiegraad.

Gunstig of ongunstig?

In het tweede deel van de analyse komt de ontwikkeling van de verkeersonveiligheid over de afgelopen jaren aan bod. De analyse leidt tot de uitspraak of de ontwikkeling in uw gemeente gunstiger of ongunstiger is dan in de

referentiegemeenten. Er wordt gebruik gemaakt van cijfers van de afgelopen zes jaar. De gebruikte gegevens zijn steeds zo recent mogelijk.

De analyse wordt besloten door voor diverse ongevalskenmerken de verschillen vast te stellen tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Dit leidt tot conclusies waar uw gemeente gunstiger of ongunstiger scoort en biedt zo aanknopingspunten om prioriteiten te stellen in uw gemeentelijk verkeersveiligheidsbeleid.

De informatie wordt gepresenteerd in overzichtelijke tabellen en grafieken. Bovendien vindt er een statistische analyse plaats. Dit betekent dat gekeken wordt of de geconstateerde verschillen tussen uw gemeente en de referentiegemeenten 'echte' verschillen zijn of dat de kans groot is dat zij door toeval veroorzaakt worden.

De basis voor de analyse is een zeer groot databestand met vele gegevens over een groot aantal jaren. Deze gegevens zijn up-to date. Gemeentegrenswijzigingen zijn erin verwerkt. De combinatie van deze gegevens met statistische toetsen en de langdurige SWOV-expertise op dit terrein maken dit de resultaten van dit computerprogramma tot een uniek produkt in Nederland.

Wie kan gebruik maken van de SWOV-analyse?

In principe kan elke Nederlandse gemeente de analyse laten uitvoeren. Ook voor clusters van gemeenten is een analyse mogelijk. Wanneer u bijvoorbeeld met omliggende gemeenten samenwerkt in het kader van de Actie 25%, kunt u zich als samenwerkingsverband aanmelden.

Voorwaarde is wel dat u als individuele gemeente of als cluster geabonneerd bent op de gegevens die de VOR verstrekt. Als u geen abonnement heeft en toch gebruik wilt maken van de verkeersveiligheidsanalyse, kan de SWOV bezien of er een regeling getroffen kan worden.

Voorbeeld

De volgende tabellen en grafieken laten u een voorbeeld zien wat de verkeersveiligheidsanalyse u levert.

Uit tabel 1 blijkt dat in de hier als voorbeeld genomen gemeente in de afgelopen drie jaren 160 gewonden in het verkeer vielen.

Tabel 2 laat zien dat 26,9% daarvan tussen de 18 en 25 jaar is.

Ook in de referentiegemeenten ziet u een dergelijk beeld.

In de leeftijdsklasse 16 t/m 17 jaar ziet u wel duidelijk verschil tussen gemeente X (20.0%) en de referentiegemeenten (14.4%). Gemeente X heeft in dit voorbeeld een duidelijk hoger aandeel verkeersslachtoffers in de leeftijd 16 en 17 jaar.

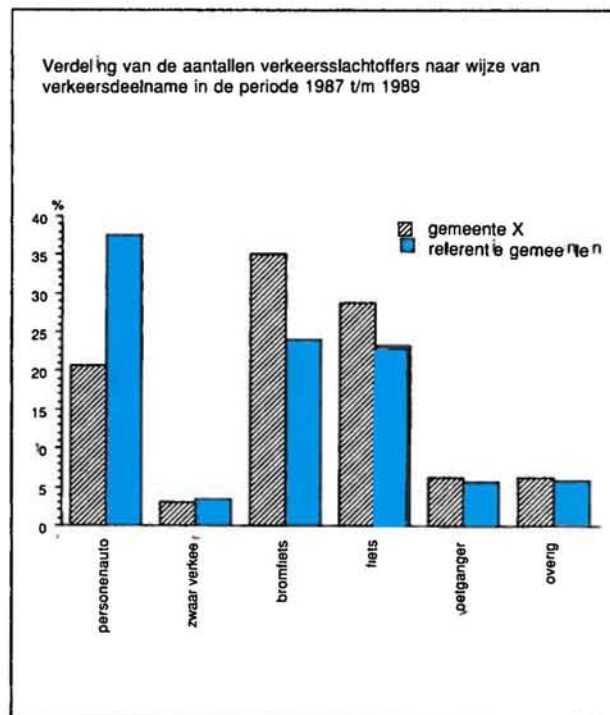
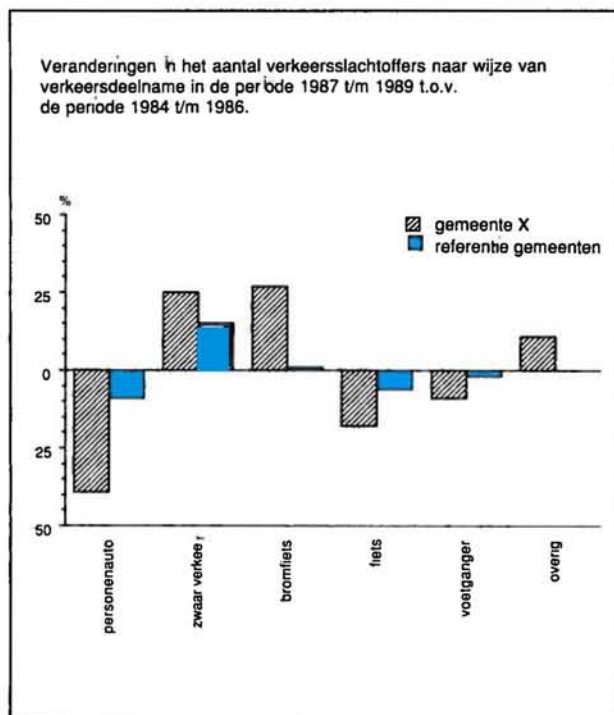
De afbeeldingen geven een vergelijking tussen de 'gemeente X' en de referentiegemeenten. Zoals u ziet in afbeelding 1 is de procentuele stijging van het aantal bromfietsslachtoffers in Gemeente X nogal hoog ten opzichte van de referentiegemeenten. Afbeelding 2 laat zien dat Gemeente X wat betreft de personenauto-slachtoffers de laatste jaren een gunstigere ontwikkeling heeft dan de referentiegemeenten. Deze voorbeelden geven slechts een klein deel van de informatie weer, die u ontvangt. Uiteraard worden in het rapport de tabellen en grafieken nader toegelicht.

Tabel 1 - Aantallen verkeersslachtoffers

Periode 1984 t/m 1989. Bron: SWOV op basis van VOR-gegevens

Gemeente X								
Totaal aantal slachtoffers	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1984 t/m 1986	1987 t/m 1989
	51	77	50	50	53	57	178	160

Wat kost zo'n analyse?

Het programma werkt snel en goedkoop. Omdat gebruik gemaakt wordt van een al ontwikkeld en beproefd programma kan over de analyse binnen enkele weken worden gerapporteerd en zijn de kosten laag te noemen. Een standaardrapportage kost gemiddeld voor een gemeente in Nederland niet gauw meer dan een dubbeltje per inwoner; voor grotere gemeenten is dit lager; voor kleinere gemeenten wat hoger.

Wat ontvangt u?

Nadat u contact hebt opgenomen met de SWOV, zal na overleg met u binnen enkele dagen een offerte aan u worden aangeboden. Als u met die offerte accoord gaat, zal de SWOV na het verlenen van de opdracht aan de slag gaan overeenkomstig de gemaakte afspraken. Binnen

enkele weken ontvangt u het rapport met alle gegevens. Een rapport bevat de uitgevoerde analyses en de daaruit getrokken conclusies. Daarmee kunt u dan 'n uw gemeente aan de slag. Op basis van het rapport kunt u lokale verkeersveiligheidsprogramma's of -plannen opstellen. Ook hierbij kan de SWOV u adviseren. Er is ook een mogelijkheid om elk jaar deze verkeersonveiligheidsanalyse te laten uitvoeren, zodat u de vinger aan de pols kunt houden.

Aanmelding

Wilt u ook zo'n verkeersonveiligheidsanalyse voor uw gemeente, neem dan contact op met mevr. drs. A.A.L. van der Vorst van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV, Postbus 170, 2260 AD Leidschendam, telefoon 070-3209323.

Wat is de SWOV?

Begin jaren zeventig kwamen er in Nederland jaarlijks meer dan 3.000 mensen om in het verkeer. Op dit moment is dit aantal gehalveerd en is Nederland een van de verkeersveiligste landen ter wereld. Mede dankzij de kennis die de SWOV in de loop der jaren heeft verworven is deze daling van verkeersslachtoffers tot stand kunnen komen.

In 1962 werd op initiatief van de toenmalige Minister van Verkeer en Waterstaat en een aantal particuliere organisaties de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV opgericht. Doel van de SWOV was en is nog steeds: een bijdrage leveren aan de verbetering van de verkeersveiligheid door middel van wetenschappelijk onderzoek.

Uitgangspunt daarbij is dat het functioneren van het gehele verkeerssysteem bekeken wordt, deeloplossingen zijn niet voldoende. Daartoe is inzicht nodig in de technische, economische en psychologische achtergronden van het verkeerssysteem en de wijze waarop deze met elkaar verbonden zijn. Met andere woorden onderzoek naar verkeersveiligheid vergt een interdisciplinaire aanpak, waarbij technici, juristen, statistici en psychologen hun inbreng hebben.

De SWOV is in de loop der tijd uitgegroeid tot een instituut met ongeveer 70 medewerkers van verschillende disciplines.

Aanvankelijk werkte de SWOV voornamelijk voor de Rijksoverheid. De laatste jaren worden echter steeds vaker opdrachten uitgevoerd in opdracht van andere overheden en van het bedrijfsleven. Ook vanuit het buitenland bereiken de SWOV opdrachten. De SWOV gaat zich steeds

meer opstellen als een 'ondernemend' bedrijf dat producten op de vrije markt aanbiedt.

De SWOV doet zelf onderzoek, maar treedt ook op als coördinerend instituut voor al het onderzoek dat in Nederland op het gebied van de verkeersveiligheid aan universiteiten en andere instituten plaatsvindt. Daarnaast zijn er veelvuldig contacten met collega-instituten in het buitenland.

In de jaren van haar bestaan heeft de SWOV talrijke onderzoeken verricht of daartoe opdracht gegeven, vele publikaties uitgegeven en bijeenkomsten en congressen georganiseerd.

Colofon

Vormgeving en Druk: Studiodruk Communicatie
Foto omslag: FOTO KLM Luchtfotografie Schiphol
Foto's binnenwerk: Studio Verkoren

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
SWOV

Postbus 170 2260 AD Leidschendam

Telefoon: 070-3209323

Telefax: 070-3201261